

Application Form for the European Green Capital Award 2022

4. Sustainable Land Use

Refer to Section 2.4 of the Guidance Note

4A. Present Situation

Please complete the following table providing the most recent data that is available:

Table 1: Benchmarking Data - Sustainable Land Use

Land use within the city (this will provide important background information on the character of the city and is not an evaluation criterion itself)				
Land Use Data	Inner City ^[4]	Overall City ^[4]	Unit	Year of Data Provided
Public Green Area	8,7	24,4	%	2014
Private Green Area	19	28,3		
(Urban) Agricultural Land	0	0,4		
Blue	0,1	7,3		
Residential	25,5	24,2		
Industrial/Economic	0	8,7		
Mixed ^[1]	31,7	3,3		
Brownfield ^[2]	7,4	1,2		
Other ^[3]	7,6	2,2		
Total	100	100		
Population Data	Inner City ^[4]	Overall City ^[4]	Unit	Year of Data Provided
Population density in built-up areas (city area minus green and blue)	97	96	Inhabitants per ha	2016
Population density (inhabitants per hectare) for new developments	200	100	Inhabitants per ha	2016
Percentage of people living within 300 m of green urban areas of any size	79,9	87,3	%	2016
Percentage of people living within 300 m of green urban areas of >5,000 m ²	68,1	81,1	%	2016

^[1]Please specify the land use types within the 'mixed land'

^[2]See guidance note for clarification

^[3]Please specify 'other' within Table1: Benchmarking Data – Sustainable Land Use. Add additional rows as required.

^[4]Please refer to Guidance Note section 2.4 on how to delineate 'Inner City' and 'Overall City'.

Green Urban Areas/Green Infrastructure

1. Is there a main policy implemented on green areas/green infrastructure within the urban tissue (or on

Application Form for the European Green Capital Award 2022

the connection of urban green scapes to rural or natural 'hinterland')? What are the effects of this policy on public and private places?

2. In what way do green areas (green infrastructure) affect the living environment (in the environmental, social, and economic contexts)?
3. What is the quality of urban green (and blue) areas, and what indicators are used to assess the quality of the green areas? Is there a budget to ensure this quality?
4. How is accessibility to green urban areas ensured for all citizens?

Sustainable Land Use

5. Is there a medium term strategy for sustainable land use (including urban sprawl, soil sealing and/or redeveloping underused areas) which has been implemented in urban and regional planning during the 10 last years?
6. How does the city anticipate dealing with current and future changes (such as economic growth, demographic or climate change) in sustainable land use planning?
7. How much land within the city consists of brownfields (or derelict or underused zones) and how many of those areas have been regenerated during the last 5 years (please refer to the map)?
8. To what extent is the (percentage of) sealed surface (with buildings, pavement or otherwise) causing challenges within the urban tissue?

Urban Farming

9. Are there any areas allocated for urban agriculture/allotment gardening? If so, how many?
10. To what extent do the urban farming areas contribute to the urban food supply?

Maps

- Provide a land use map that indicates:
 - a) the municipality boundaries delineating the overall city area;
 - b) the inner city area;
- Provide additional map(s) showing green and blue areas in the city, and their connectivity and coherence;
- Provide map(s) of the location of brownfield sites (derelict zones) that:
 - a) Have been regenerated in the past ten years;
 - b) Have not been redeveloped (yet).

(max. 1,100 words and five graphics, images or tables plus the three requested maps detailed above)

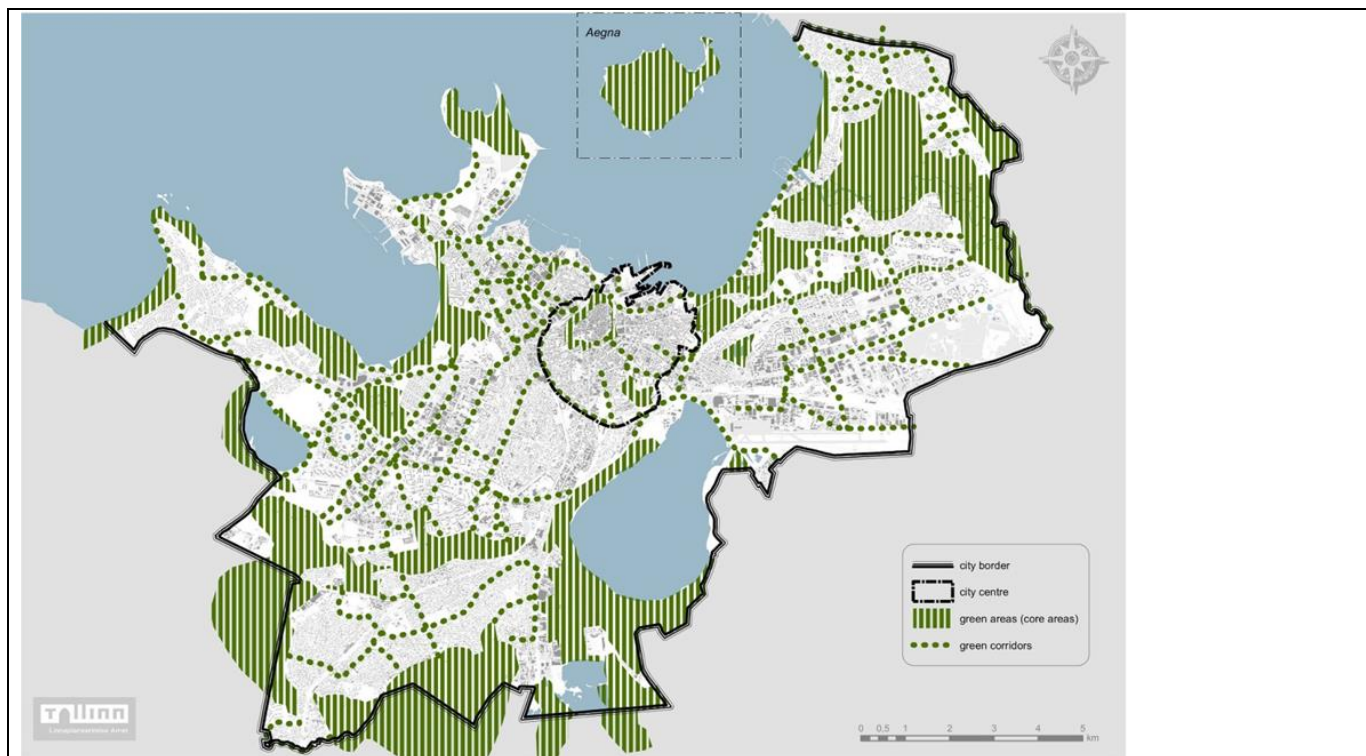
Tallinn on **väga rikkaliku maastiku ja loodusega**, kus võib kohata mujal Euroopas haruldaseks muutunud taimi ja loomi. Linna arenedes on vajadusest lähtuvalt loodud looduslikke maastikuolusid ära kasutades huvitavaid ja eriilmelisi maastikke. 56,6 % Tallinna pindalast katab roheline, avalikult kasutatavaid rohe- ja haljasalasid on linnas **22,2%** pindalast. Suurima osa rohealadest moodustab Tallinnas **mets** (3121,44 ha). Tallinnas on **61 parki** (joonis 4.1) ja **131 erinevat haljasala**. Haljasalade mitmekesisust näitab kaitsealade rohkus - ligi 1/5 Tallinna pindalast katavad riiklikul ja kohalikul tasandil **kaitstavad alad** (3106,8 ha = 19,5%). Sellest 1/3 moodustavad kohaliku tasandi kaitse all olevad rohealad.

Joonis 4.1: Tallinnas asuvad üle-eestilise tähtsusega rohealad – bastionaalvööndi pargid (1), Eesti Vabaõhumuuseum (2), Tallinna Botaanikaaed (3) ja Kadrioru loss pargiga (4)

Tagamaks Tallinna rohealade sidususe on linn koostanud teemaplaneeringu „Tallinna rohealad” (kaart 4.2), mida rakendatakse läbi linnaosade üldplaneeringute. Et ühendada linna rohealad linna ümbruses olevatega, on Harju maakonna, kuhu Tallinna kuulub, maakonnaplaneering 2030+ raames kehtestatud [roheline võrgustiku](#) skeem, mille elluviimine toimub läbi planeerimisprotsessi nii avalikul kui eramaal. Ühendamaks transpordi-, liikuvuse- ja planeerimisprotsesse, valmib linnal koostöös Maanteeametiga 2019. aastal [Tallinna piirkonna liikuvuskava 2035](#).

Application Form for the European Green Capital Award 2022

Kaart 4.2: Tallinna rohealade sidusus

Tallinn on arengudokumentides sõnastanud, et linnale on oluline hea elukeskkond. Hästi hooldatud kvaliteetne haljastu on oluline osa linna elukeskkonna kvaliteedist. Haljastul on palju funktsioone - haljastus peab pakkuma linlastele meeldivat ja ohutut võimalust sportida ning lõõgastuda, tagades mitmekesise ja väärtusliku elukeskkonna looma- ja taimeliikidele. **Selgitamaks tallinlaste rahulolu linnaga** tellib Tallinna Linnavalitsus alates 2003. aastast igal aastal **uuringu**. Kui 2006. aastal oli 69% tallinlastest elukeskkonnaga rahul, siis 2018. aastaks oli rahulolevaid kodanikke 94% vastanutest ja seda, et haljasalasad on piisavalt ja on rahul nende seisukorraga arvab 83% vastanutest.

Linn rekonstrueerib parke ja haljasalasad ning säilitab looduslikke alasid. Nii on tagatud linnakodanikele mitmekesine väliruum, mis soodustab inimeste emotsionaalset, kognitiivset, esteetilist ja spirituaalset arengut. Paljud eraedade omanikud kasutavad traditsiooniliselt oma aeda rohealana. Haljastusega on Tallinnas muudetud endisi **tööstusalasid ja prügmägesid väärtuslikeks rohealadeks**, milleläbi on tõusnud ümbruses elavate inimeste elukeskkonna kvaliteet ja ümbritsevate kinnistute väärtus.

Nõukogude ajal rajatud mänguväljakute arv on vähenenud, kuid paranenud on atraktsioonide ohutus, kvaliteet ja funktsionaalsus. Kõik linna mänguväljakud on kantud [veebikaardile](#). 2006. aastal oli mänguväljakute üldise olukorraga rahul **55%** ja 2018. aastal **64%** küsitletud tallinlastest. Tallinn võttis 2012. aastal eesmärgiks katta linna koerte jalutusväljakutega. Rahuolu koerte jalutusväljakute ja jalutusvõimalustega on tõusnud kaheksa aastaga 45%-lt **69%**-ni, sest linn on jalutuskohi juurde rajanud (tabel 4.3). **Mänguväljakuid** on alates 2007. aastast hakatud süsteemsemalt hooldama ja rekonstrueerima (tabel 4.3).

Tabel 4.3: Mänguväljakute, välijõusaalide ja koerte jalutusväljakute arv Tallinnas

	Tallinn	Kesklinn
Mänguväljakud 2007	612	20

Application Form for the European Green Capital Award 2022

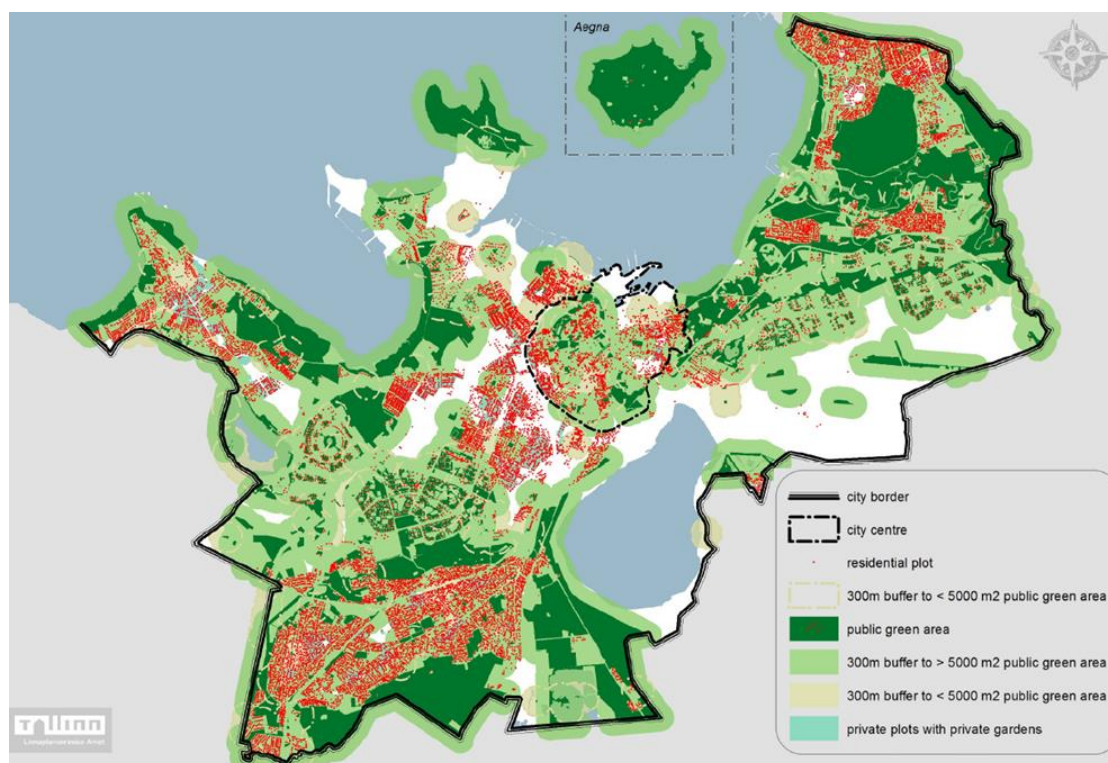
Mänguväljakud 2019	419	26
Väljõusaalid 2005	0	0
Väljõusaalid 2019	47	6
Koerte jalutusväljakud 2005	6	3
Koerte jalutusväljakud 2019	20	4

Rohealade kvaliteedi tagamiseks loodi juba 2005. aastal haljastu infosüsteem ning viidi läbi haljastu hoolduse inventeerimine. Tallinn uuendas määrust rohealade hooldusnõuete kohta 2012. aastal, mille eesmärk on määrata uued hooldusklassid, mis aitab ühtlustada haljasalade hooldust üle linna, säilitada alade looduslikkust ja elurikkust ning kasutada hoolduseelarvet mõistlikult.

Metsadesse on viimaste aastate jooksul rajatud jalgrattateid, terviseradasid, piknikukohtasid, discgolfi radasid ning väljõusaale. 2014. aastal elanikkonna seas läbiviidud uuringust selgub, et **73%** vastanutest on terviseradade olemasoluga rahul.

Tallinnas on **viis avalikku supluskohta** ja vesi olnud aastaid väga hea kvaliteediga. Kui aastal 2006 oli 76% elanike rahulolu uuringu raames rannaalade olukorraga rahul, siis aastal 2013 oli rahulolevaid elanikke juba 94%. 2014. kuni 2019. aastal omistati Pirit ja Pikakari randadele rahvusvaheliselt tunnustatud ökomärgis „Sinine lipp“:

[Tallinna üldplaneeringus](#) on linna ühe olulisema ruumilise arengu suunana ette nähtud linnakeskuse tihendamine ja arvukate kesklinna ümbritsevate endiste tööstusalade, sh sadamapiirkonna linnaehituslik muutmine uuteks äri- ja elamupiirkondadeks, välditakse monofunktsionaalsete piirkondade planeerimist ning jälgitakse, et pargid, rekreatsioonialad ja töökohad oleksid elamualade läheduses, soodustades sellega säästlikke liikumisviise.

Kaart 4.4: Rohealade kättesaadavus Tallinnas

Planeerimis-ja projekteerimisprotsessis püüab linn leida uudseid lahendusi (nii tehnilisi kui materjale) vältimaks kaetud pinna teket. Hetkel on **vett läbilaskvate pindade** osakaal 63% ning koos veekogudega (sinialad) ca 71%. Hoonetega on kaetud 9% Tallinna pinnast ning muud kõvakattega pinnad (peamiselt parklad, tänavad) katavad 19%. Kesklinnas katavad kõvakattega pinnad 65,3%. Tallinna Linnavalitsus korraldab uudsete lahenduste tutvustamiseks koolitusi, kus osalevad nii linnaametnikud kui planeerijad/projekteerijad.

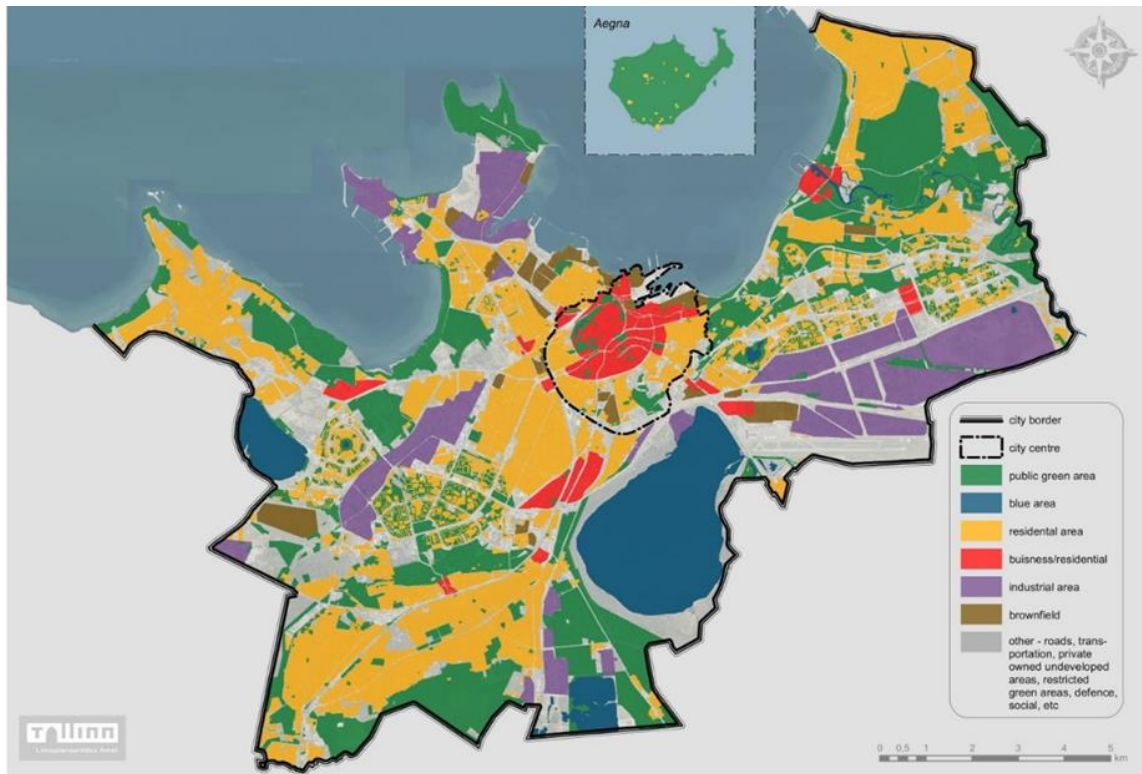
Tallinn osales üle-euroopalises ökosüsteemiteenuste kaardistamise ning looduslähedaste lahenduste väljatöötamise projektis [EnRoute](#). Projekti tulemusena kaardistati teatud ökosüsteemiteenuste indikaatorite (maapinna veeläbilaskvus, võrakatvus ja juurdepääs rohealadele) väärtused Tallinnas praegu ning olukorras, kui Tallinna linnaosade üldplaneeringud ellu viiakse. Valmis ajas muudetav kaart, mis on aluseks linna ruumilise arengu suunamiseks tulevikus.

Tallinna linna osaleb Kesk-Läänemere programme rahastusega linnaplaneerimises koosloomet ja literaalsust käsitlevas väikseprojektis ["Augmented Urbans"](#). Projektala on osa rohekoridorist ja ühendab Kopli kaubajaama Stroomi rannapargiga (joonis 4.5). Planeeritakse kergliiklusteed ning koos kogukonnaga läbi [ideekorje](#) erinevate funktsionaalseid teemaparke. Uudese kujunduskontseptsioonina linnas projekteeritakse ala looduslikke kujundusvõtteid kasutades ja elurikkust suurendades.

Joonis 4.5: Projektiga „Augmented Urbans“ hõlmatud alad ja illustratsioonid tuleviku teemaparkidest.

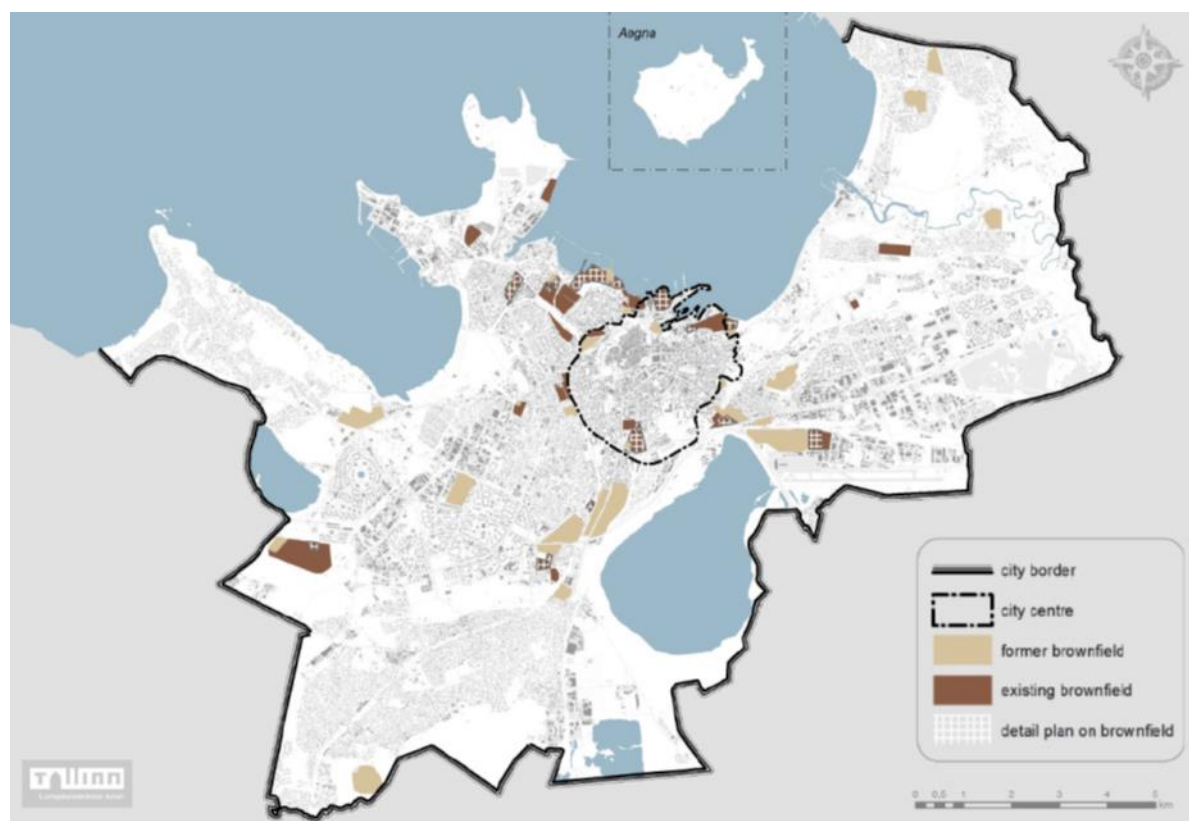
Tallinna **maakasutuses domineerivad praegu elumualad ja segakasutusega alad** (kaart 4.6).

Kaart 4.6: Tallinna maakasutuse sihtotstarbed

20. sajand oli Tallinnas tööstuslinna periood, mil Tallinnas tegutsesid tselluloosi- ja paberikombinaat, fosforiiditööstus, tööstuskatlamajad ja arvukad tehased kesklinna piirkonnas. 1990. aastate alguses lõpetasid need suured õhureostajad ja veekasutajad oma tegevuse. Pruunväljad, millest paljud on saanud viimaste aastate jooksul uue elu ja identiteedi, hõlmavad Tallinnast 2,3% (kaart 4.7). Heaks näiteks kvaliteetsest töö- ja elukeskkonnast on endised pruunalad –Ülemiste City ärilinnak ja Rotermanni tööstuskvartal (joonis 4.8).

Application Form for the European Green Capital Award 2022

Kaart 4.7: Arendused pruunaladel

Joonis 4.8: Muutused endistel pruunaladel - Ülemiste City ärilinnak (1-4) ja Rõmermanni tööstuskvartal (5-8)

Viimase 10 aasta **uusarendused hõlmavad ca 3%** linna pindalast ning 70% neist on toimunud linna tihendamise teel (üksikute ehituslünkade täitmine, kruntide tükeldamine). Keslinna elanikkond on viimase 10 a jooksul suurenenud ca **25%** (üle 13 000 elaniku võrra). See on saavutatud linnaruumi tihendamisega, samas on kõik linnakeskuse rohealad ja nende kättesaadavus säilinud. Äärelinna uutel eramualadel on elanikkonna tihedus 25 inimest hektari kohta, mis võimaldab säilitada piirkonnas väärtuslikke kõrghaljastusega alasid.

Aastatel 1960-88 rajati kesklinnast ca 6-10 km kaugustele aladele uued tihedad **paneelilurajoonid**. Nende elamupiirkondade elanike arvukuse suurendamiseks või stabiilsena hoidmiseks arendati välja tänavavõrk koos vajaliku infrastruktuuriga ja rajati arvukalt kaubandus-teenindusettevõtteid, spordisaale ja väljakuid. Lasnamäe linnaossa on rajatud kolm tööstusparki 1700 uue töökohaga. Teenuste pakkumine elukoha lähedal vähendab transpordivajadusi ning seeläbi parandab elukeskkonda. Olemasolevad haljastatud õuealad ja planeeringuga parkideks määratud alad on säilinud.

Tallinna alustas linnapõllumajandusega tegelemist 2016. aastal eesmärgiga parandada elanike heaolu ja luua isetegemise võimalusi pakkuvat, rohelist, uutmoodi linnaruumi. Alates 2017. aastast on **linnaloomade projekti** raames Paljassaare märgala liigirikkuse taastamiseks ala hooldamisel kasutatud lihavedel. Korteriühistutele on välja jagatud 45 istutuskasti **ühisaedade projekti** raames ning ühistud kasvatavad nendes aedvilju. 2019. aastaks on koostöös kogukondadega rajatud 8 [kogukonnaaeda](#). Projektiga ühines Tallinna Mesinike Selts, kes paigaldas 3 kohta linnas **mesitarud**. Kuna kortermajade vahelised maa-alad on paljuski linna omandis on võimalik neid

kogukonna tekkimisel lihtsasti aiandusega tegelemiseks kasutusele anda.

4B. Past Performance

Green Urban Areas/Green Infrastructure

1. Regarding the green heritage and potential of the city, has there been a trend in increasing or decreasing accessibility of green areas? If so, please explain the trend.
2. What measures have been undertaken to increase green infrastructure and what was the effect of the measures taken? (for example see Guidance Note);
3. What investments or policies have been used for promoting the use of green infrastructure and what was the effect of the measures taken? (e.g. tax reductions for green roofs, building permits, funding schemes for green roofs or biodiversity-rich communal gardens);
4. To what extent have citizens been involved in planning, designing or creating green urban areas?

Sustainable Land Use

5. What other measures or plans were important for the city in regard to sustainable land use of green urban areas? What were the main policies on housing and settlements to preserve the environment in the last 25-30 years?
6. What measures have been taken to minimise the total area of fallow, derelict and contaminated land (brownfields)? Please include some concrete examples;
7. What stakeholders, partners, local, regional or national governments have been involved in the renovation or regeneration of derelict zones?
8. What measures have been taken to minimise the environmental effects of soil sealing? How effective are those measures? Please include some concrete examples;

Urban Farming

9. Does the city have a history or culture of urban farming, or is it a recently emerging development? If urban farming is not happening please indicate this;
10. What stakeholders have been involved in urban farming or urban gardening to date?

(max. 1,200 words and five graphics, images or tables)

Tallinn on rakendanud mitmeid meetmeid ja poliitikaid, mis on toonud haljastust juurde ja tõstnud selle kvaliteeti ning kättesaadavust.

Haljasalade rajamisel ja rekonstrueerimisel lisatakse projekteerimistingimustesse nõue eelistada projektis **looduslikult reguleeruvaid lahendusi** massilist hooldust vajavale. Tallinna Linnavalitsus koostöös Eesti Maastikuarhitektide Liidu ja Keskkonnaministeeriumiga on korraldanud rahvusvahelisi seminare, et tõsta linnaametnike ja projekteerijate teadmisi antud valdkonnas. Looduslikult reguleeruvaid lahendusi on tänaseks kasutatud mitmes pargis ja see on tõstnud nii ala esteetilist taset kui elurikkust, olles samas majanduslikult soodne.

Tallinna linn rakendab edukalt **toetusmeetmeid** korteriühistutele hoonete ja hoovialade korrastamiseks,

Application Form for the European Green Capital Award 2022

eesmärgiga suurendada Tallinna linna atraktiivsust ja parandada elukeskkonna kvaliteeti. 2006. aastal alustatud toetusmeetmest „**Hoovid korda**“ saadakse toetust õuealade heakorrastamiseks, näiteks sademevee probleemide lahendamiseks kinnistul, haljasala, mängu- või spordiväljaku, prügimaja rajamiseks või parendamiseks ning parkimisalade rekonstrueerimiseks. Viimase kümne aasta jooksul on linnaeelarves eraldatud kokku ligi 7,5 miljonit eurot, toetades kokku 1015 korteriühistu (1/3 Tallinna korteriühistutest) hoovide korrastamist. 2013. aastal alustatud toetusmeetmest „**Roheline õu**“ saadakse toetust elamu ümbruse ja õueala haljastamisel (muru rajamine, taimede istutamine) ja haljastuse hooldusel. Kokku on aastatel 2013-2019 linnaeelarvest toetusteks eraldatud 254 292 eurot 661 korterelamu ümbruse ja hooviala korrastamiseks.

Tallinna linn on intensiivselt tegelenud infrastruktuuri keskkonnasõbralikuma arendamisega. Näitena sellest võib tuua trammiliinide rekonstrueerimise, kus varasemalt rööpapaaride vahel olnud kõvakate on suuresti asendatud murualaga, lennujaama trammipeatusesse on rajatud atraktiivne haljastusega linnaväljak.

Haljasalade kasutatavust ja juurdepääsetavust parandab täiendatud **kergliiklusteede võrgustik**, mis ühendab tömbekeskusi linnas, rohealasid ja naabervaldasid. Näiteks on välja ehitatud 2,5 km pikkune Rocca al Mare ja Stroomi randa ühendav rannapromenaad, Öismäe raba kergliikusteed, Lasnamäe rohekoridori osana Kivila park, Piritasporidradasid Lillepi pargiga ühendav ja Nõmme – Mustamäe maastikuaitsealasid ühendavad kergliikluse tunnelid.

Linnavalitsuse eestvõttel on elanikke kaasatud projektidesse „Lilleline linnaosa“ ja „Maitsekas rõdu“. Koostöös õpilastega on korraldatud kahel aastal „**Laste ja noorte lillepidu**“ (joonis 4.9), mille eesmärgiks oli koos lastega muuta kaks neljast suurimast magistraaltänavast elurikkamaks. Ürituse raames koolitati 1200 õpilast 30-st koolist istutama püsililli ja roose ning selgitati miks linnas haljastu oluline on. Kokku on rajatud 7 700m²peenraid.

Kaitsealadel ja rohealadel korraldatakse koos linnakodanikega **regulaarselt talguid**. Enamasti toimuvad need kevadeti Heakorakuu ja [Teeme Ära](#) kampaania raames. 2019. aastal osales 113 talgul kokku 6700 inimest.

Linnakodanike kaasamise edukust Tallinnas näitavad uuringutulemused - haljasalade ja parkide olukorraga on rahul 83% linnakodanikest.

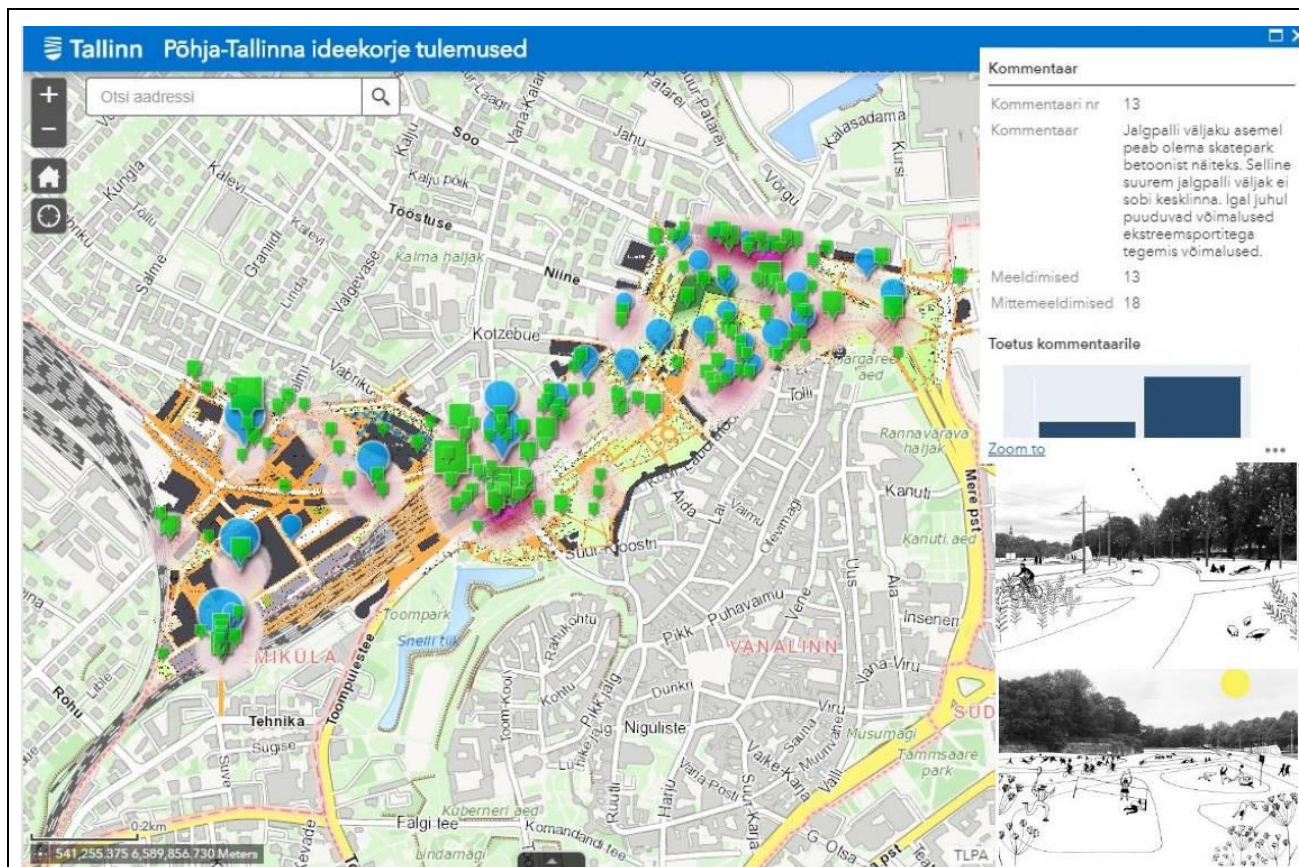

Joonis 4.9: „Laste ja noorte lillepidu“ projektiga on muudetud 10 km muruala elurikkamaks.

Elanike aktiivsemaks kaasamiseks üldplaneeringu koostamisse hakkas Tallinna Linnaplaneerimise Amet katsetama veebipõhist ja kaardirakendusega [ideekorje platvormi](#). Eesmärgiks on koguda inimeste ideid ja ettepanekuid, mida järgmise 20 aasta perspektiivis linnaosa planeerimisel, detailplaneeringute ja projekteerimistingimuste koostamisel arvestada võiks.

2019. aasta oktoobriks on läbi viidud kuus ideekorjet mille raames on tutvustatud Süsta ja Kase pargi rekonstrueerimiseks projekte, „Augmented Urbans“ projektala (vt joonis 4.5), Vana-Kalamaja tänava rekonstrueerimis projekti, Õismäe raba terviseradade projekti. Laiaulatuslikum ideekorje (joonis 4.10) toimus [Põhja-Tallinna linnaosa uue avaliku ruumi kontseptsioonile](#). Peale ideekorjet analüüsisid linnaplaneerijad ettepanekuid ning laiemat diskussiooni tekitanud kohad arutatati koostöös kogukonnaga läbi. Koosloome eesmärk on saavutada ühiskondlik kokkulepe avaliku ruumi lahenduse osas. Uuenevat linnaruumi iseloomustab inimsõbralik avalik ruum. Ala on planeeritud linnas keskseks vaba aja veetmise- ja loomevööndiks. Piirkonda on koondunud mitmed olulised avalikud hooned ja loomekeskused, mis elavdavad piirkonna kasutust aastaringelt.

Application Form for the European Green Capital Award 2022

Joonis 4.10. Põhja-Tallinna linnaosa avaliku ruumi ideekorje kaart, kommentaar ja kasutatud ideepildid koos olemasoleva olukorra pildiga)

Tallinn on jagatud kaheksaks linnaosaks ning samaaegselt 84 ajalooliseks asumiks. Tallinnas tegutseb 24 [asumiseltsi](#), mis on ühe asumii piires tegutsevad valitsusvälised mittetulundusühendused, mille eesmärgiks on parandada piirkonna elukeskkonda ja siduda kokku piirkonna elanike ühised väärtused ja nägemused kordumatust elukeskkonnast linnavalitsuse tehtavate, elukeskkonda puudutavate otsustega. Asumiseltsid korraldavad põnevaid üritusi, nt [tänavafestivale](#), talgud ja erinevaid linnaelu-teemalisi seminare ning võtavad osa planeeringute ja linnaruumi teemalistest aruteludest. Samuti on koostatud „[Koostöö hea tava](#)“, milles on selgitatud linnaasutuste ja vabaühenduste vastastikuseid õigusi ja kohustusi.

[Tallinna üldplaneeringus](#) on linna ühe olulisema ruumilise arengu suunana ette nähtud linnakeskuse tihendamine ja arvukate kesklinna ümbritsevate endiste tööstusala, sh sadamapiirkonna linnaehituslik muutmine uuteks äri- ja elumupiirkondadeks. Praeguseks on ca **55%** endistest pruunaladest võetud kasutusele elamualadena või äripindadena (kaart 4.7).

Linn, koostöös kinnistute omanikega on väljaehitanud teedevõrgustikku, mis tagab endistele tööstusaladele head juurdepääsud ja ühenduse ühistranspordiga.

Tööstusala, mida ei ole aastakümneid kasutatud kasutuselevõtt elamu-ja ärifunktsioonis toimub maaomaniku ja linna koostöös läbi planeeringuprotsessi. Paljude alade kohta viiakse läbi arhitektuurivõistlused, mille lähteülesande koostamisse ja žüriisse kaasatakse lisaks omaniku ja linna esindajatele ka kohaliku kogukonna esindajad. Näitena võib tuua Noblessneri **endise laevaremonditehase ümberkujundamise**, kus kaasaegne arhitektuur koos väärrika ajaloo muudetakse täiuslikuks elu-ja ärikeskkonnaks (joonis 4.11).

Joonis 4.11: Noblessneri ala kujunemine pruunalast atraktiivseks äri-ja elamupiirkonnaks. Ajalugu (2-3) ja tulevik (1 ja 4)

Mitmed endised **tööstusladad on korrastatud rohealaks** (joonis 4.12) ning seeläbi on tõusnud nii rohealade mitmekesisus kui kõrval asunud elamupiirkondade elukeskkonna kvaliteet. Heaks näiteks on Pae park – endine paekarjäär, kuhu on rajatud 22 hektaril kvaliteetne roheala ning perimeetrile uued kortermajad. Kunagine 35 hektaril laiunud ja nüüdseks suletud Pääsküla prügila on haljastatud ning seeläbi on tõusnud ümbruskonna elukeskkonna kvaliteet.

Joonis 4.12: Korrastatud endised tööstusalad Pääsküla prügila (1), paekarjäär (2) ja ehitusjätmetega kaetud alale projekteeritud ökogolfiväljak (3)

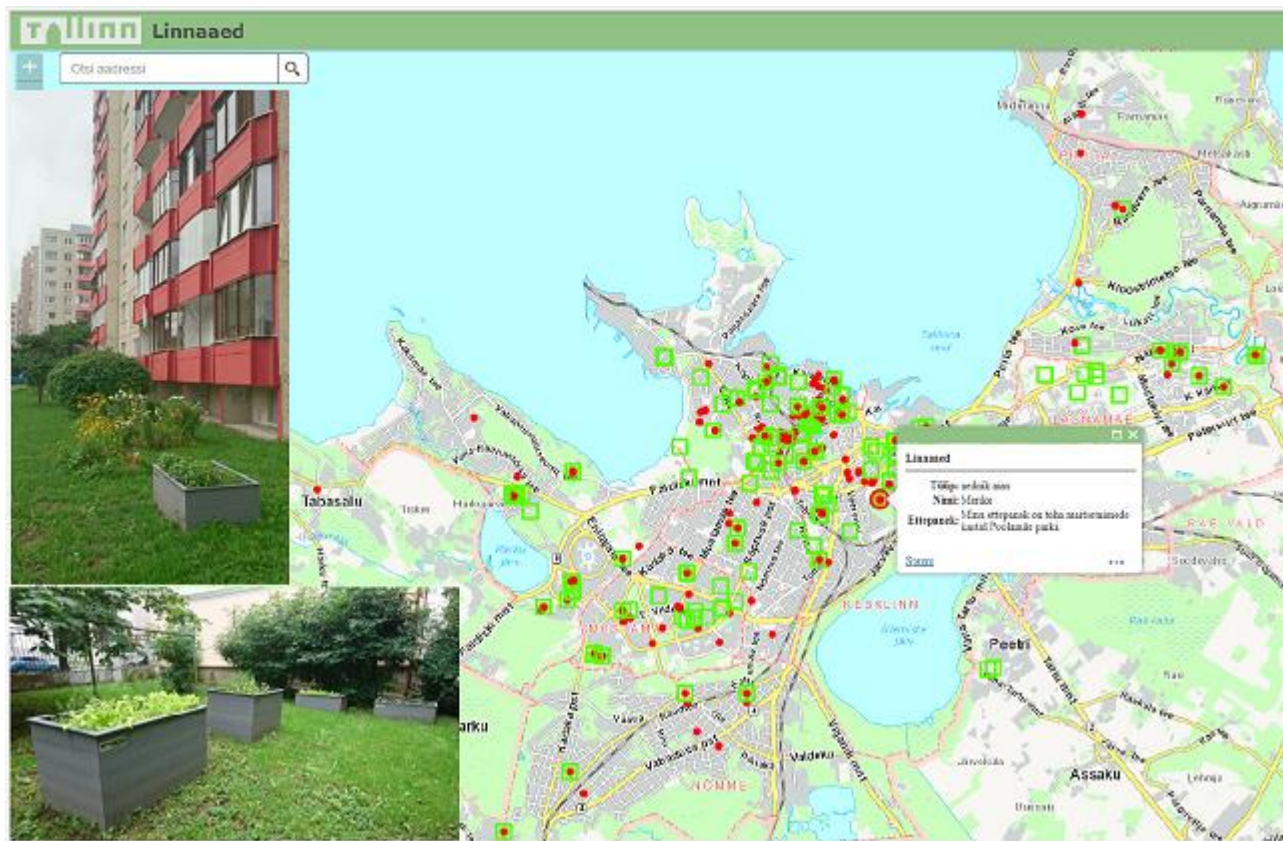
Planeeringute ja projektide menetlemisel on püütud jõuda **vettpidavate katete osatähtsuse vähendamisele** parklates ja hoovides ning haljaspindade osakaalu suurendamisele. Võimalusel on nõutud sademevee immutamist pinnasesse, mitte suunamist kanalisatsiooni. Vähendamaks kõvakatete pindala, on planeeritud uute hoonete puhul autode parkimist hoonete esimestele korrustele ning hoone alt väljaulatuvad parklate katuseosad haljastatakse.

Linnavalitsuse eestvõttel on korraldatud koolitusi uutest materjalidest, mis lasevad sademevett läbi ning neid materjale katsetatakse linna näidisprojektide lahendustes nt lasteaia hoovialal.

1970.—1990. aastatel moodustas eramajade aedades tarbeaed maasutusest enamuse. Eesmärgiks oli oma aias võimalikult suures kogus enda tarbeks toidu kasvatamine. Vahepealsel ajal on tarbeaedadest suures osas iluaiad saanud, sest poodidest on võimalik värsket köögivilja osta. Viimastel aastatel on taas trend oma aias aedvilja kasvatada tõusmas, sest eramaju ja väiksemaid kortermaju, millel aiad on linnas 19 000. Samuti on linnas olnud aiandusühistuid ja linna soov on need taastada.

Ühe võimalusena mahajäetud alade kasutamiseks on **linnaaiandus**. Linn korraldas kaardirakenduses selliste kohtade ja huvitatud linnakodanike leidmiseks ideekorje (joonis 4.13). Kaardirakenduses laekus 271

ettepanekut- 102 aia asukohta ja 123 aiandushuvilist, lisaks pakkus 46 aiandushuvilist välja ka võimaliku aia asukoha.

Joonis 4.13. Ettepanekud kaardirakenduses ja näited isutuskastide kasutusest.

Oluliseks meetmeks vett mitte läbilaskvate pindade osakaalu piiramiseks eriti just uutel arengualadel on **haljastuse osakaalu piirmäär** **nõue**, mis on seatud kinnistute pindalale vastavalt Tallinna ehitusmäärusele. Piirmäärade täitmist jälgitakse kõikides üldplaneeringutes, detailplaneeringutes ja ehitusprojektides. Üldplaneeringutes saab seada haljastusele täiendavaid nõudeid nt selle kompaktsus ja selle täitmist detailplaneeringutes ja ehitusprojektides nõuda.

Rohe- ja sinialade kvaliteedi tagamiseks ja parendamiseks vajalikke tegevusi käsitlevad Tallinna keskkonnanäiteaastani 2030, Tallinna haljastu tegevuskava 2013-2018 ja Tallinna sademevee strateegia aastani 2030.

UNESCO kaitse all olevas Tallinna keskaegses vanalinnas ja teistel muinsuskaitsealadel ehitamiseks, rekonstrueerimiseks või restaureerimiseks koostatakse vastavalt muinsuskaitsealadele **muinsuskaitse eritingimused**, milles tuuakse välja säilitatavad väärtused ning tingimused tegevusteks, mille täitmist hiljem jälgib Tallinna LinnaplaneerimiseAmet.

Rohealade arengut reguleerib **Tallinna haljastu tegevuskava** aastateks 2013-2025. Tegevuskava käsitleb Tallinna haljastu uuringuid, kaitse, hooldamise ja tutvustamisega seotud tegevusi. Hoolduse tellimiseks on kehtestatud ühtsed riigihangete dokumendid. Arendatud on Haljastu infosüsteemi ning seda kasutades on tõhustatud haljastuse hooldustööde kvaliteedi kontrolli.

Väärtusliku kõrghaljastuse säilitamiseks tuleb detailplaneeringute ja ehitusprojektide koostamise eel läbi viia

vastavalt kehtestatud määrusele **puittaimestiku ja haljastuse inventeerimine**, mille tulemusena püütakse ehitiste asukohtade valikul säilitada väärtuslik haljastus. Kui see ei õnnestu, tuleb haljastuse ja elurikkuse vähenemise kompenseerimiseks korraldada **asendusistutus**. Asendusistutuse kohustus tuleb kinnistuomanikul täita enne ehitise kasutusloa taotlemist. 2005-2018 on asendusistutuse raames linna istutatud 20 890 puud. Nende tegevuste eest pärjati Tallinn 2015. aastal „[European City of the Trees](#)“ tiitliga.

4C. Future Plans

Green Urban Areas/Green Infrastructure

1. What will the future of the city look like with respect to green infrastructure?
2. What are the long term objectives to the establishment and management (maintenance) of green urban areas (publicly and privately owned)?
3. Are green urban areas/green infrastructure perceived as beneficial or costly? How will they be paid for? Is there a budget or plan?
4. Are there any monitoring and performance evaluation schemes? If so, what criteria will be used to measure progress and impacts?

Sustainable Land Use

5. What will the future city look like with respect to sustainable urban land use planning?
6. Are the long term objectives, which address the rehabilitation of brown field sites (derelict and/or contaminated land) for both new development and/or desealing measures designed specifically for environmental purposes?
7. To what extent are plans supported by commitments and budget allocations?
8. Are there any monitoring and performance evaluation schemes? If so, what criteria are used to measure progress and impacts?

Urban Farming

9. What are the city's future plans on urban farming? And detail the linkages between the city and its surrounding region?
10. What stakeholders will be involved and how will they impact on the plans and projects?

(max. 800 words and five graphics, images or tables)

Tallinna arengut suunavate dokumentide visioonide ja eesmärkide sõnastuses korduvad sõnad: hea elukeskkond, keskkonnasäästlikus ja mitmekesisus.

[Strateegia „Tallinn 2030“](#) sätestab ühe arengupõhimõttena **tallinlaste heaolu primaarsuse ja kvaliteetse linnaruumi** ning teisena **arengu keskkonnahoidlikkuse ja jätkusuutlikkuse**. Strateegiat viiakse ellu läbi erinevate arengudokumentide ja planeeringute.

[„Tallinna arengukava 2014-2020“](#) visioonis tuuakse välja elukeskkonnale esitatavad nõuded – mitmekesiste tegevusvõimalustega ja elamusterohke ning hubase, inspireeriva ja keskkonnasäästliku linnaruumiga Tallinn. [Tallinna keskkonnanstrateegia aastani 2030](#) seab eesmärgiks looduse mitmekesisuse säilitamise ning tervikliku ja optimaalse haljastuse kujundamise.

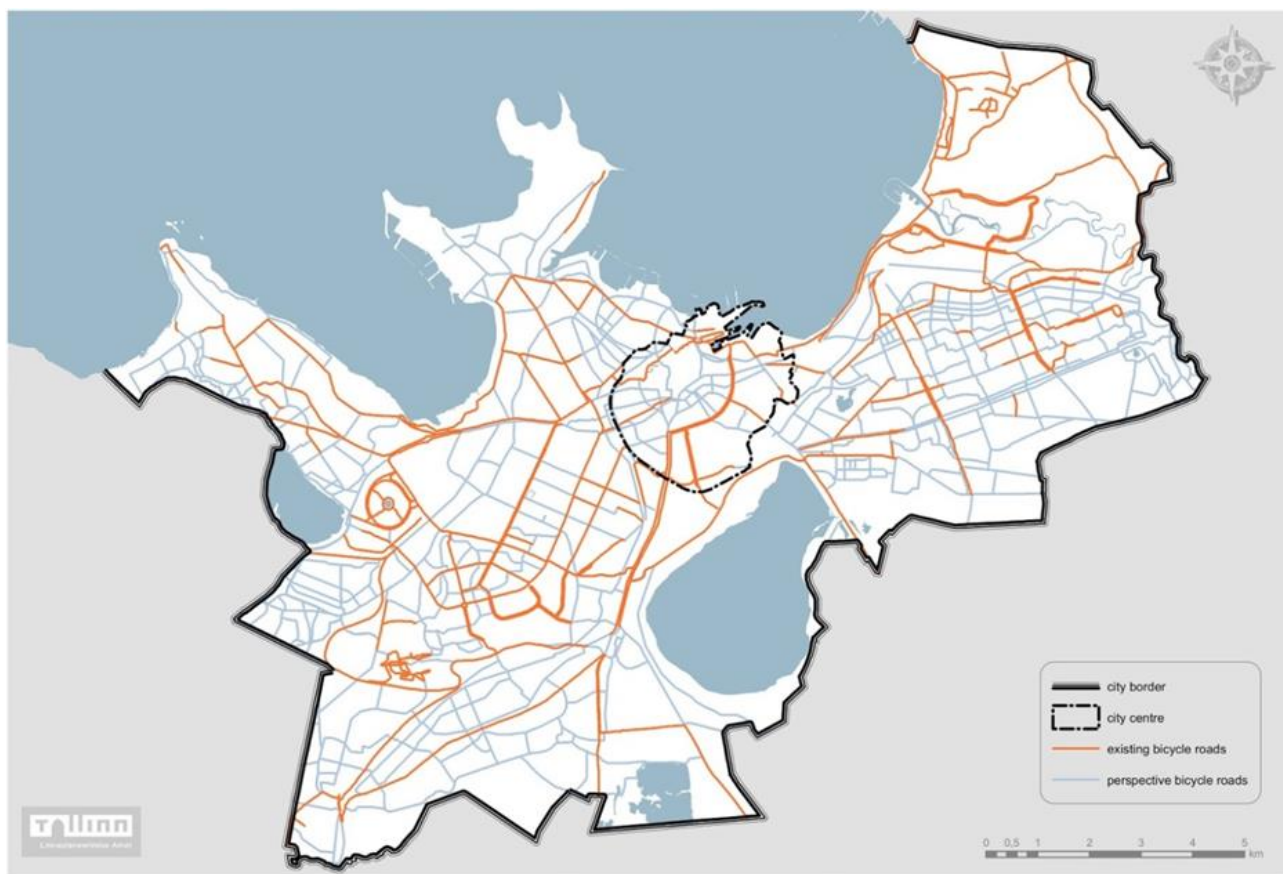
Application Form for the European Green Capital Award 2022

[Tallinna üldplaneeringu](#) üldeesmärk on soodsate eelduste loomine Tallinna igakülgseks sotsiaalseks ja majanduslikuks arenguks kultuuripärandit ja looduskeskkonda säästval viisil.

Eelpool toodud visioone ja eesmärke täpsustavad ja näevad ette elluviimiseks vajalikud tegevused ning rahalised vahendid „[Tallinna sademevee strateegia aastani 2030](#)“ ja [Tallinna haljastu tegevuskava aastateks 2013-2025](#). Tegevuste elluviimiseks on arengudokumentide osana rakenduskavad. Vastavalt volikogu poolt kehtestatud [Tallinna eelarvestrateegiale aastateks 2019-2022](#) toimub investeeringute järjekindel elluviimine.

Vastavalt Tallinna arengudokumentidele on linnaruumi osas olulised ellu viia järgmised **lühiajalised eesmärgid aastani 2022:**

- * **Rohevõrgustiku kujundamine** terviklikuks rohealade ja neid ühendavate rohekoridoride ning kergliiklusteede süsteemiks. Lähiaastatel ehitatakse linna juurde ligikaudu 40 km jalgrattateid (joonis 1). Lisaks rekonstrueeritakse Lasnamäe avalik ökogolfiväljak, kus 25 hektaril jäätmaal säilitatakse ja tuuakse esile kõik olemasolevad loodusväärtused. Üheks suuremaks projektiks on inimsõbraliku, multifunktsionaalse ja looduslikult mitmekesise 1,5 km pikkuse avaliku ruumi e [Putukaväila](#) loomine ühendamiseks Kopli kaubaajama Stoomi ranna ja Merimetsaga.

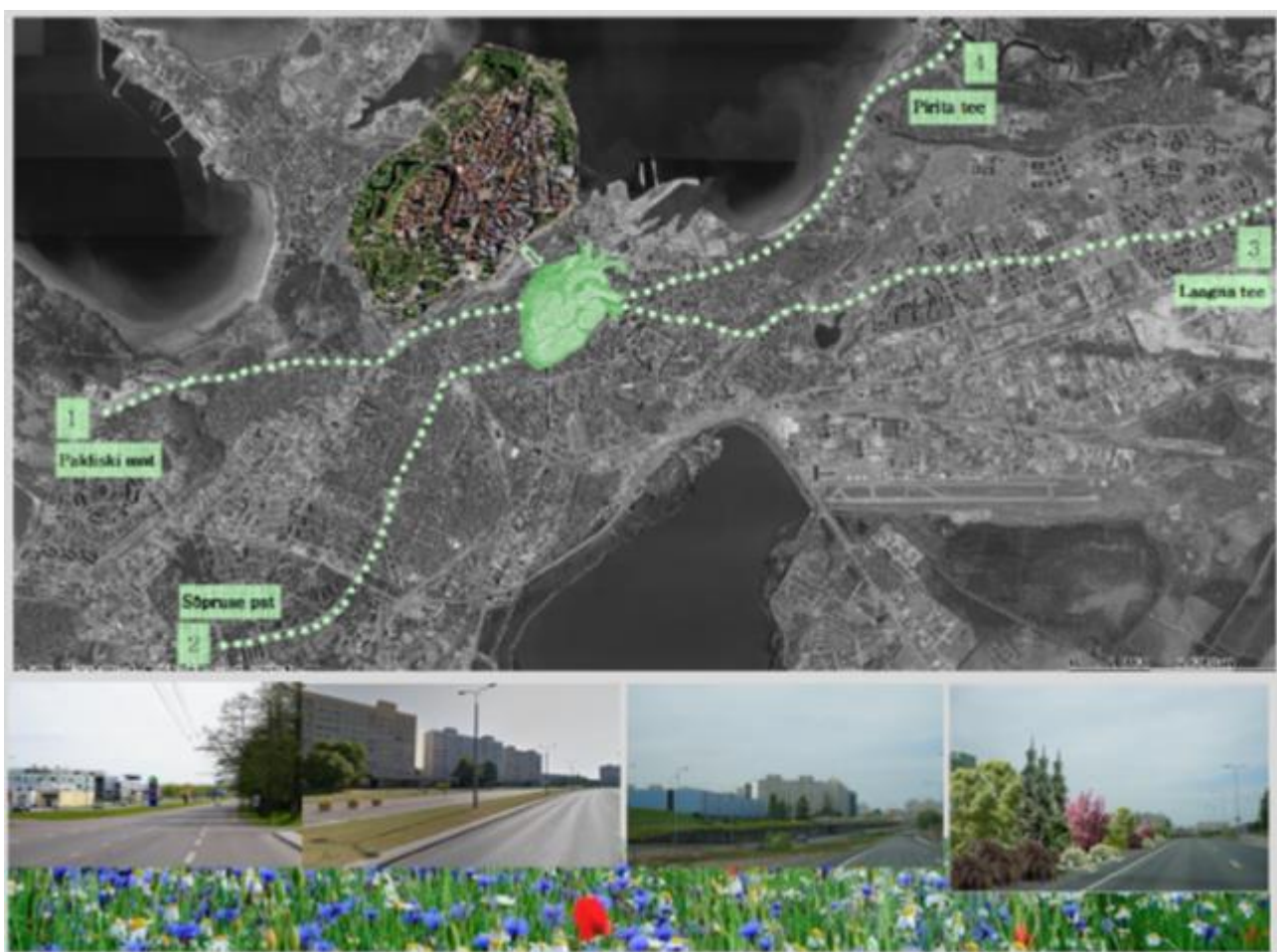
Joonis 4.14: [Tallinna Rattastrateegia 2018-2027](#) olemasolevad ja perspektiivsed kergliiklusteed Tallinnas

- * Kvaliteetse ja inimkeskse linnaruumi planeerimise tõhustamine, kus tähtsustatakse võimalikult palju avalikku ruumi ja keskkonnaaspekte. Selleks töötatakse välja ja kehtestatakse **rohefaktori** (*green space factor*) kontseptsioon, mis võimaldab hinnata arendusala bioloogilist mitmekesisust planeeringualadel elurikkuse ja haljastuse tagamiseks. Parimate lahenduste leidmiseks korraldatakse **avalike alade**

kujunduseks ideekonkurssi. Viiakse ellu projekt „Laste ja noorte lillepidu“, mille raames muudetakse elurikkamaks 16 km seni muruga haljastatud liiklussaari (joonis 4.15).

Arengudokumentidest tulenevalt on „Tallinna haljastu tegevuskava aastateks 2013-2025“ täpsustatud haljastu arendamise visioon - **Tallinn on toimiva rohevõrgustikuga ja mitmekesise maastikuga väärtuslik ja esteetiline elukeskkond.** Dokumendis käsitletakse põhjalikult haljastu uuringuid, kaitse, hooldamise ja tutvustamisega seotud tegevusi, mille elluviimiseks on vajalikud järgmised eesmärgid ja tegevused ning rahastamiseks on ettenähtud 29 miljonit eurot:

- * Arendatakse edasi haljastu infosüsteemi ning luuakse veebiväljundiga ja päringuvõimalustega andmekogu biotoopide ja elustiku andmete kogumiseks ja talletamiseks. Võetakse arvele ning passistatakse 100% tänavamaal ja 90% parkides kasvavatest puudest.

Joonis 4.15. Laste- ja noorte lillepidu kontseptsioon – teede kaart, olemasolev olukord ja tuleviku visioon. Nr 2 ja 3 suunad on teostatud, järke ootavad suunad 1 ja 4.

- * Võetakse kohaliku kaitse alla 14 alleed ning koostatakse neile hoolduskavad. Haljastu hooldusel hakatakse lähtuma ka elurikkuse suurendamisest. Koostatakse haljastu külastuskoormuse uuring koos hajutamise soovitusetega.

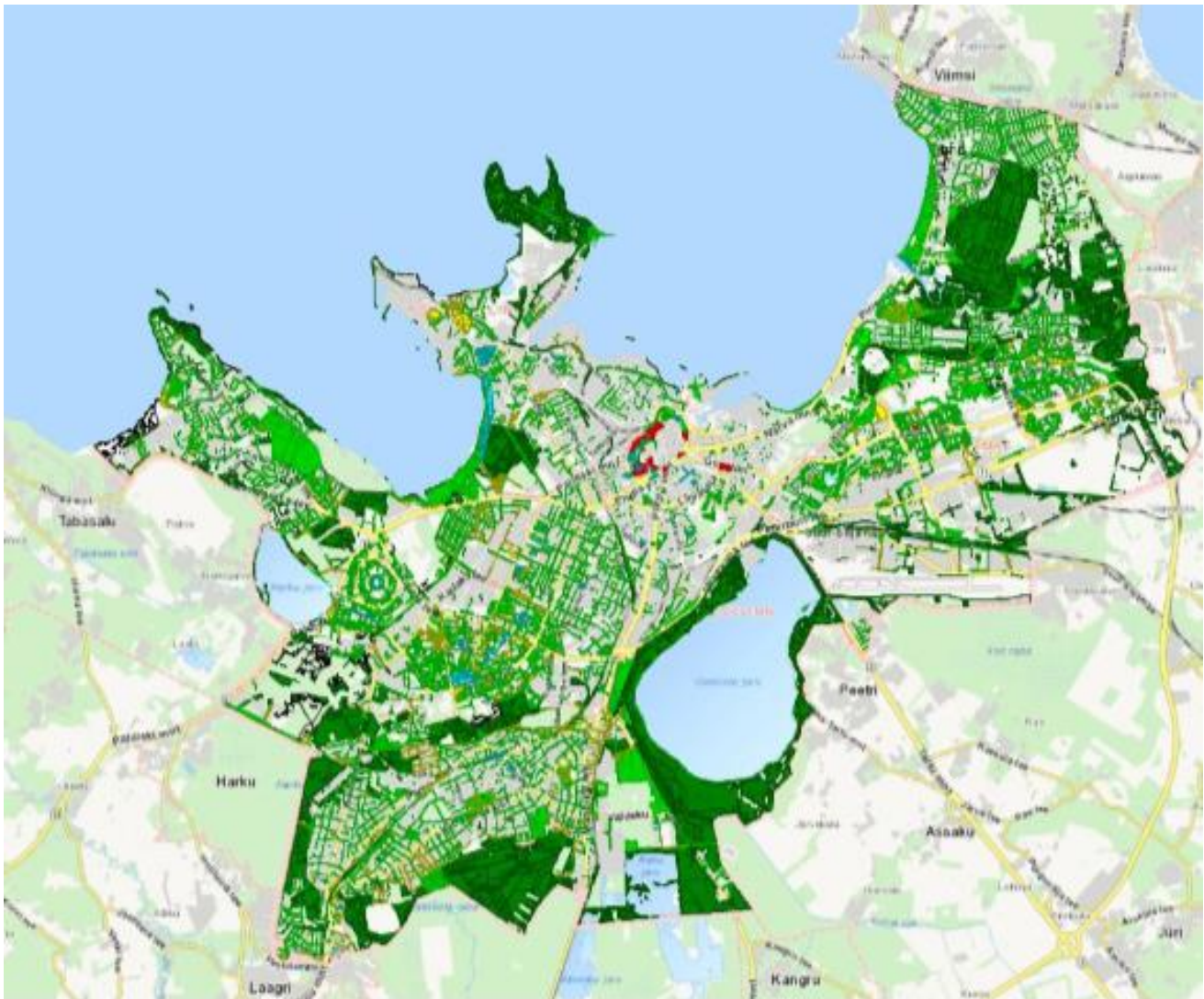
- * Viiakse ellu näidisprojektid katuse- ja vertikaalhaljastuse tutvustamiseks. Rajatakse 16 puisteed, viis uut

Application Form for the European Green Capital Award 2022

haljasala ning rekonstrueeritakse üheksa puisteed, 82 parki või haljasala. Rajatakse viis peremänguväljakut ja rekonstrueeritakse 25 mänguväljakut.

* Haljastu on väärtustatud kui tähtis elukeskkonna osa. Töötatakse välja ja viiakse ellu haljastut tutvustav teekond *Tour de Parc* ja linna territooriumil asuvate ajalooliste suvemõisate tutvustamiseks.

* Haljastusele kehtestatakse metoodika järgi hooldusintensiivsused (joonis 4.16) ja hoolduse tellimine toimib ühtesete põhimõtete järgi ning läbi loodava infosüsteemi. See võimaldab eelarve raha tulevikus efektiivselt ja läbimõeldult kasutada mistõttu suureneb haljastu kvaliteet ja elurikkus. 2018 ja 2019 aastatel on hoolduse eelarve tõusnud 50%.

Joonis 4.16. Haljastuse hoolduse intensiivsused [Haljastuse infosüsteemis](#) – punane I, sinine II, heleroheline III, kollane IV ja tumeroheline looduslik ala.

Vastavalt Tallinna arengudokumentidele on linnaruumi planeerimisel olulised ellu viia järgmised **lühiajalised eesmärgid aastani 2022:**

* Tasakaalustatud linnakeskuste võrgu arendamine eeskätt olemasolevate suurte elurajoonide naabruses ja

Application Form for the European Green Capital Award 2022

ka kesklinnas. Planeeritakse [Tallinna Peatänava](#) liiklusruumi ümberkujundust säästvaid liikumisviise eelistavaks ja täiendava tänavahaljastuse lisamist (joonis 4.17). Samuti on plaanis koostada keskkonnasäästliku ehituse ja jätkusuutliku linnaplaneerimise näidisala struktuurplaan või detailplaneering.

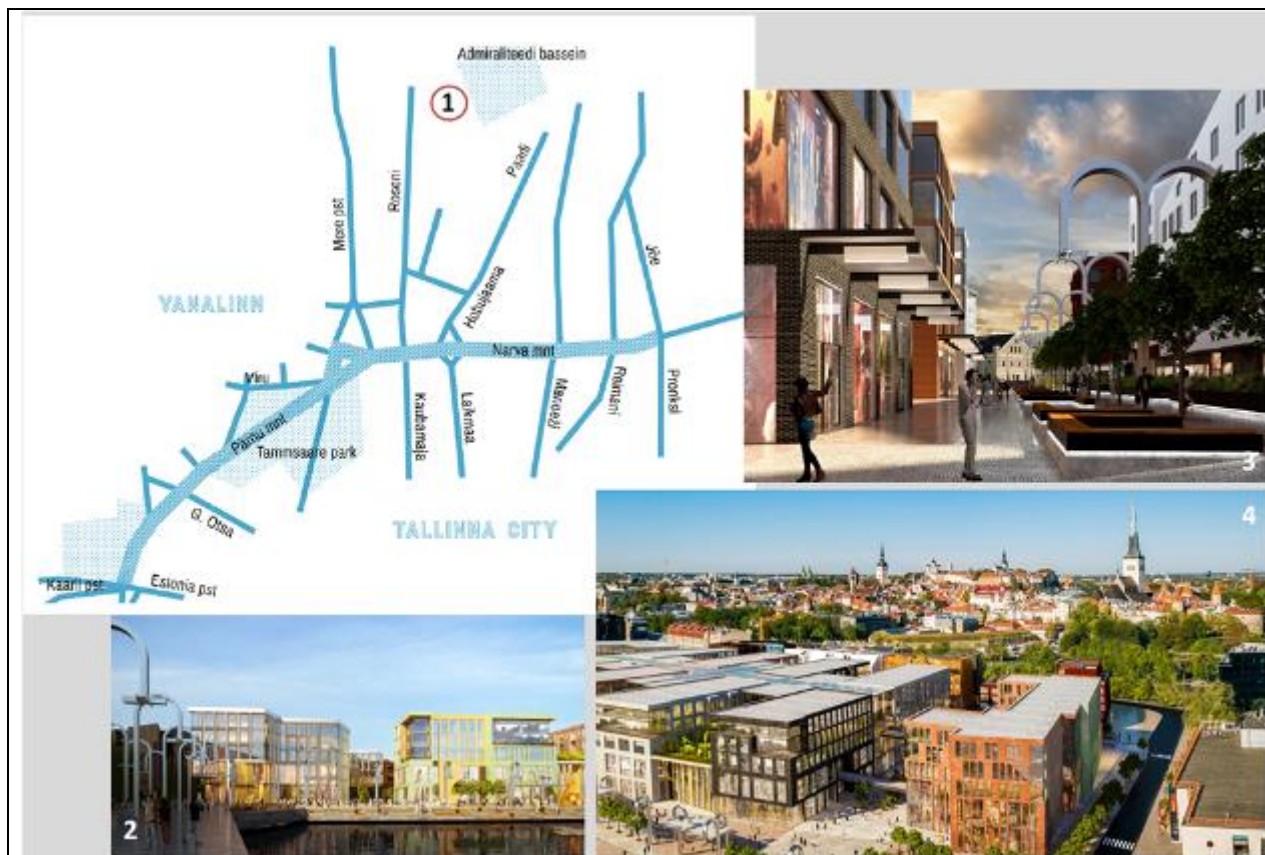
Joonis 4.17: Tallinna Peatänava ideekonkursi võidutöö.

* Olemasoleva **linnaruumi tihendamine** eriti sadamapiirkonnas ja uue kasutuse leidmine linnakeskuse lähedal asuvatele endistele sõjaväe- ja tööstusaladele. Selleks tehakse koostööd detailplaneeringute koostamisel kinnistute omanikega, et tagada juurdepääsud rannaaladele ning rannapromenaadi valmimine. Parandatakse Vanasadama ja kesklinna vahelist liikuvuskeskkonda (joonis 5), sh kergliiklusteede võrgustikku, eesmärgiga ühendada mereäär linnakeskusega koos jalakäijatele ja kergliiklejatele kvaliteetse linnaruumiga ning väärtustades ajaloolist pärandit. Paljassaarde kujundatakse 1,5 ruutkilomeetri suurusel alal loodusväärtusi väärtustav puhkekeskkond.

Linnapõllumajanduse arendamisel rajab Tallinn aiandusest huvitatud 47 lasteaeda ja 11 kooli [õppeaiad](#). [Kogukonnaaedade](#) toetatakse olemasolevaid ja leidaleitakse uusi kogukondi ning aidatakse neid aedade rajamisel. [Teadlikuse tõstmiseks](#) luuakse ühine suhtlusplatvorm, jagatakse Eesti ja välismaa kogumusi ning praktikaid ja korraldatakse erinevaid seminare, töötubasid või õppevisiite.

Tallinna arengudokumentide seire toimub vastavalt määrusele „[Tallinna arengudokumentide menetlemise kord](#)“ kas iga viie aasta tagant või igal aastal. Seirel jälgitakse mõõdikute täitmist ning tegevuste elluviimist. Tallinna üldplaneeringut vaadatakse üle iga nelja aasta tagant, et tagada Tallinnas elamiseks, töötamiseks, liikumiseks, puhkamiseks ja teenuste saamiseks parim keskkond.

Application Form for the European Green Capital Award 2022

Joonis 4.18: Tallinna Peatänava sidumine merega sh endise tööstuspiirkonna arenduse Porto Francoga. 1-Porto Franco asukoht ja 2-4 vaated tuleviku linnaruumist.

4D. References

Elanike rahulolu Tallinna linna avalike teenustega 2013 OÜ Eesti Uuringukeskus –
<http://uuringud.tallinnlv.ee/document.aspx?id=11453>

Tallinnlaste rahuloluküsitlus 2018-3 - <https://uuringud.tallinn.ee/uuring/vaata/2018/Tallinnlaste-rahulolukusitlus-2018-3>

Heakorrakuu – www.tallinn.ee/est/heakorrakuu

Hoovid korda – <http://www.tallinn.ee/est/hoovidkorda/>

Ideekorje platvorm - <http://gis.tallinn.ee/ideekorje>

Harjumaakonna planeering 2030+ - <http://hol.ee/409>

Tallinna piirkonna liikuvuskava - <https://www.mnt.ee/et/tee/tallinna-piirkonna-saastva-linnaliikuvuse-arengukava-tallinna-lilia-2035-eesmargid>

Muinsuskaitse seadus – <https://www.riigiteataja.ee/akt/13335396?leiaKehtiv>

Application Form for the European Green Capital Award 2022

Pae park – <http://www.tallinn.ee/eng/Pae-Limestone-Park>

Porto Franco arendus - <http://portofranco.ee>

Tallinna mänguväljakute veebikaart - <https://www.manguvaljakud.tallinn.ee/>

Roheline õu – <http://www.tallinn.ee/rohelisemtallinn/>

Augmented Urbans projekti ideekorje - <https://www.tallinn.ee/est/ehitus/Uudis-Ideekorje-Putukavail-Pohja-Tallinnas-2>

Põhja- Tallinna avaliku ruumi ideekorje - <https://www.tallinn.ee/avalinn/g24008>

Tallinna asumiseltsid - <http://asumiseltsid.kohalikkoostoo.ee/linnaidee-algatusest/>

Tänavafestivalid - <http://www.uusmaailm.ee/tanavafestival/>

Puu raieks ja hoolduslõikuseks loa andmise tingimused ja kord – <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=120511>

Euroopa Puuhoolduse Nõukogu – <http://www.more-trees-please.com/>

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord - <https://www.riigiteataja.ee/akt/407082013054>

Tallinna linnapõllumajanduse koduleht - <https://www.tallinn.ee/est/keskkond/Linnaloomad-2>

Strateegia Tallinn 2030 – <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=118878>

Tallinna arengudokumentide menetlemise kord – <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=116721>

Tallinna arengukava 2014-2020 – https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3002&aktid=126050&fd=1&leht=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp

Tallinna eelarve strateegia 2019-2022 - <https://www.riigiteataja.ee/akt/422062018030>

Tallinna elanike rahulolu uuring Faktum&Ariko 2006 – <http://uuringud.tallinnlv.ee/document.aspx?id=10748>

Tallinna haljastu tegevuskava aastateks 2013-2025 – https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=125984&fd=1&leht=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp

Tallinna haljastute hoolduse nõuded – <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=122851>

Tallinna Rattastrateegia 2018 – 2027 -- <https://www.tallinn.ee/est/ehitus/Tallinna-Rattastrateegia-2018-2027>

Tallinna Haljastute infosüsteem - <https://his.tallinnlv.ee/connect/analyst/mobile/>

Tallinna keskkonnastrateegia aastani 2030 – https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=120867&fd=1&leht=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp

Tallinna linna üldplaneering – <http://www.tallinn.ee/est/ehitus/Tallinna-linna-uldplaneering>

Tallinna linnaosade üldplaneeringud – <http://www.tallinn.ee/est/ehitus/Linnaosade-uldplaneeringud>

Tallinna Peatänav - <http://peatanav.ee>

Tallinna sademevee strateegia aastani 2030 – <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=123505>

Tallinna üldplaneeringute ülevaatamise aruande kinnitamine ning informatsioon üld- ja teemaplaneeringute

Application Form for the European Green Capital Award 2022

muutmisettepanekutest –

https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=128561&fd=1&leht=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp

Teeme Ära – www.teemeara.ee

Word Count Check

Please complete the below word count check for Indicator 4: Sustainable Land Use, Sections 4A, 4B and 4C.

As per the Guidance Note (Annex 2 of the Rules of Contest), the word count includes text in graphics/tables and the body of text. The word count excludes text in the original application form and captions and text in Table 1: Benchmarking Data - Sustainable Land Use.

Section	Number of words in graphics/tables	Number of words in body of text	Total number of words in graphics/tables and body of text	Max. words
4A	29	974	1003	1,100
4B	0	1125	1125	1,200
4C	0	686	686	800

Application Form for the European Green Capital Award 2022